

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Žalos atlyginimas>Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje

Danija

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Valstybė skiria kompensaciją ir žalos atlyginimą ieškovui, jeigu pažeidžiamas Danijos baudžiamasis kodeksas arba „Įstatymas dėl gyvenimo šalyje, draudimo gyventi šalyje ir išsiuntimo“ ir šiuo pažeidimu padaromas kūno sužalojimas arba sukeliamas mirtis. Tai nustatyta Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatyme. Specialiųjų teisės aktų, įskaitant Kelių eismo įstatymą, Kariuomenės baudžiamąjį kodeksą ir įstatyminius aktus, pažeidimas negali būti pagrindas skirti kompensaciją ir žalos atlyginimą pagal Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymą. Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba atlieka nepriklausomą įvertinimą, ar incidentui taikomas Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymas. Tačiau Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba, atlikdama savo įvertinimą, paprastai vadovaujasi policijos atliktu incidento įvertinimu. Kompensacija ar žalos atlyginimas neskiriami, jeigu už veiką nėra baudžiama, nes ji, pavyzdžiui, padaroma savigynos, *jus necessitatis* tikslais arba nukentėjusiajam sutinkant.

Už kokios rūšies žalą galiu gauti kompensaciją?

Pagrindinė įstatymo taikymo sritis yra kūno sužalojimas, nes kompensacija už žalą turtui skiriama tik ribotos apimties. Kūno sužalojimas reiškia ir fizinius sužalojimus, ir psichologinę žalą.

Iš esmės kompensacija mokama tik tiesioginiam ieškovui, nukentėjusiam nuo nusikalstamos veikos. Vis dėlto jūsų ryšys su įvykiu gali būti toks glaudus, kad jūs galite gauti kompensaciją ir žalos atlyginimą pagal Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymą, nors jūs faktiškai negalite būti laikomas nukentėjusiuoju. Be to, jeigu esate giminaitis, galite gauti kompensaciją už laidotuvių išlaidas, pagrindinio maitintojo netektį ir kt., plg. su toliau išdėstyta informacija.

Kūno sužalojimo atveju kompensacija ir žalos atlyginimas gali būti skiriami už:

- sveikimo išlaidas;
- prarastas pajamas;
- skausmą ir kančias;
- ilgalaikį sužalojimą;
- gebėjimo gauti pajamas netekimą;
- savarankišką deliktą;
- didelį pažeidimą;
- kitus nuostolius (pvz., treniruočių pratęsimą arba specialiųjų priemonių poreikį);
- teisines išlaidas.

Jeigu ieškovas miršta, galima gauti:

- kompensaciją už laidotuvių išlaidas;
- kompensaciją už pagrindinio maitintojo netektį;
- pereinamojo laikotarpio sumą išgyvenusiam sutuoktiniui / sugyventiniui;
- išmoką gyviems likusiems asmenims.

Tais atvejais, kai sugadinamas ir turtas, kompensacija išmokama už drabužius ir asmeninius daiktus, kuriuos nukentėjusysis dėvėjo ar turėjo su savimi, kai buvo padarytas kūno sužalojimas, taip pat išmokama kompensacija už tam tikrų asmenų, kuriems taikomos prievartos priemonės, pvz., nuteistųjų, padarytą žalą turtui.

Kompensacija neskiriama už piniginius nuostolius, pavyzdžiui, patirtus dėl sukčiavimo. Panašiai kompensacija nemokama už nepriteklių, veiklos nuostolius, prarastą pelną ir pan.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Taip. Kaip minėta, kompensacija ir žalos atlyginimas gali būti išmokėti mirus sužalotam asmeniui.

Kompensacija už laidotuvių išlaidas išmokama asmeniui, kuris sumokėjo už laidotuves, neatsižvelgiant į tai, ar šis asmuo yra giminaitis.

Kompensacija už pagrindinio maitintojo netektį skiriama sutuoktiniui / sugyventiniui ir gyviems likusiems vaikams, kuriems mirusysis buvo pagrindinis maitintojas.

Jeigu miręs asmuo neturi sutuoktinio / sugyventinio, pereinamojo laikotarpio išmoka gali būti skiriama kitam gyvam likusiam asmeniui, jei tai pagrįsta remiantis ypatingomis aplinkybėmis. Tai galėtų būti brolis ar sesuo, kurie daug metų gyveno kartu bendrame namų ūkyje su mirusiuoju.

Be to, išmoka gali būti skiriama gyviems likusiems asmenims, kuriems mirusysis buvo ypatingai artimas. Visų pirma ši išmoka skiriama pastarojo sutuoktiniui, sugyventiniui, nepilnamečiams ir tėvams.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Tėvams gali būti kompensuotos išlaidos už vizitus pas gydytoją, susijusius su savo sužalotų vaikų lankymu.

Vaikų ir paauglių sveikatos būklės pagerėjimui itin svarbu gali būti tai, kad jų motina ar tėvas būtų ligoninėje ar dalyvautų reabilitacijoje. Tokiais ypatingais atvejais gali būti visiškai ar iš dalies kompensuotos motinos ar tėvo prarastos pajamos.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Taip. Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatyme nėra numatyta pilietybės ar gyvenamosios vietos reikalavimo kompensacijai gauti, tačiau nusikaltimas turi būti padarytas Danijoje. Jeigu visos kitos įstatymo sąlygos yra įvykdytos, nesvarbu, ar ieškovas yra Danijoje gyvenantis užsienietis, ar jis tik turistą arba gyvenantis Danijos teritorijoje trumpą laiką.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenu arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Apskritai ne. Tačiau esama ribotų galimybių gauti kompensaciją iš Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybos, net jeigu kūno sužalojimas buvo padarytas užsienyje įvykdyta nusikalstama veika. Kompensacija skiriama tik tuo atveju, jeigu yra pagrįsta ją skirti. Siekiama, kad galimybė skirti kompensaciją būtų siaura ir ją būtų naudojamosi tik ypatingais atvejais, kai tai yra pagrįsta konkrečiomis aplinkybėmis.

Ypatingais atvejais kompensacija išmokama už sužalojimą, padarytą už Danijos ribų įvykdytais veiksmais, jeigu ieškovo nuolatinė gyvenamoji vieta yra Danijoje, jis yra Danijos pilietis arba nusikalstamos veikos padarymo metu jis buvo komandiruotas atstovauti Danijai užsienyje. Kompensacija ir žalos atlyginimas išmokami už sužalojimus, kurie padaromi, kai Danijos pilietis arba nuolatinę gyvenamąją vietą Danijoje turintis asmuo užsienyje įvykdo išpuolį prieš kitą Danijos pilietį arba nuolatinę gyvenamąją vietą Danijoje turintį asmenį. Tačiau tai daroma tik tuo atveju, jei sužalojimas padaromas uždaroje daniškoje aplinkoje, pvz., per mokyklinę išvyką. Jeigu tai, kad ir nukentėjusysis, ir nusikaltėlis turi ryšių su Danija, yra atsitiktinumas, kompensacija neskiriama.

Kompensacija taip pat gali būti skiriama, kai tokie veiksmai atliekami prieš Danijoje gyvenantį ieškovą, kuris už Danijos ribų lankosi verslo reikalais. Tai apima tik trumpalaikę profesinę veiklą užsienyje tokiomis aplinkybėmis, kai negali būti tikimasi, kad ieškovas ar darbdavys bus sudarę privataus draudimo sutartį sužalojimo sukeltai žalai padengti. Sužalojimas turi būti padarytas darbo laiku.

Studijos ir mokomoji praktika užsienyje profesine veikla nelaikomos.

Pareiškėjas, kuris yra dėl savo tėvų profesinės veiklos užsienyje gyvenantis nepilnametis, gali gauti kompensaciją ir žalos atlyginimą. Čia daugiausia dėmesio bus skiriama tėvų aplinkybėms.

Ar, kad galėčiau reikalauti kompensacijos, turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Taip, viena iš būtinų sąlygų kompensacijai iš valstybės gauti – apie nusikalstamą veiką per 72 valandas turi būti pranešta policijai.

Pranešimas reiškia prašymą policijai pradėti bylos tyrimą. Sunkesniais atvejais konkrečiai paprašyti pradėti tyrimą tenka retai, tačiau ne tokiais sunkiais atvejais paprastai toks prašymas yra reikalingas. Taigi, faktas, kad policija dalyvavo ir galbūt kalbėjosi su sužalotoju, ne visada bus pakankamas, kad būtų laikoma, jog apie nusikaltimą yra pranešta.

Gali būti, kad į pranešimo terminą tam tikromis aplinkybėmis bus neatsižvelgiama. Pavyzdžiui, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba beveik visada neatsižvelgia į reikalavimą pranešti policijai per 72 valandas, jeigu, nepaisant pavėluoto pranešimo, nusikaltėlis sėkmingai suimamas ir vykdomas jo baudžiamasis persekiojimas.

Pagal teisės aktus keršto baimė nėra pagrįsta priežastis nepranešti policijai per 72 valandas.

72 valandų terminas netaikomas išžaginimo, kraujomaišos, sunkių seksualinių nusikaltimų prieš vaikus ir tam tikrų prieš jaunesnį negu 18 metų asmenį padarytų seksualinių nusikaltimų atvejais. Teisės akto pakeitimas susijęs tik su 72 valandų terminu ir vis tiek taikoma sąlyga, kad apie nusikalstamą veiką turi būti pranešta policijai. Termino taikymas panaikintas dėl sužalojimų, padarytų nusikalstamomis veikomis, įvykdytomis po 2016 m. balandžio 1 d.

Ar prieš pateikdamas prašymą turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Administracinis tvarkymas

Kompensacijos prašymas turi būti pateiktas policijai toje policijos nuovadoje, kurioje buvo pranešta apie nusikalstamą veiką. Policija prašymą perduoda Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai.

Jeigu policija, prokuroras ar teismai dar nagrinėja bylą, policija prašymą Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai pateiks tik baigus nagrinėti bylą. Tačiau tam tikromis aplinkybėmis Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba bylą gali išnagrinėti anksčiau, negu ją baigs nagrinėti policija, prokuratūra ar teismai.

Tai daroma tik labai retais, labai sunkių nusikaltimų, paprastai žmogžudysčių, atvejais, kai gyvų likusių asmenų labui gali būti ypatingas poreikis nuspręsti patenkinti kompensacijos prašymą arba jo dalį, net jeigu policija ar teismai dar nebaigė nagrinėti bylos.

Neatsižvelgiant į atvejo sunkumą, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba negali jo išnagrinėti, kol bylą baigia nagrinėti policija arba teismai, jeigu apskritai kyla abejonių, ar nusikalstama veika buvo padaryta, ar esama objektyvių nebaudžiamumo priežasčių ir ar gali būti pagrindų sumažinti kompensaciją dėl ieškovo kaltės.

Teismo procesas

Pareiškėjo kompensacijos prašymas turi būti pateiktas teisme vykstant baudžiamajam procesui. Šiuo atveju teisėjas gali nuspręsti išnagrinėti prašymą iš esmės arba atidėti jo nagrinėjimą, kad jį išnagrinėtų Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba arba jis būtų išnagrinėtas kaip civilinis ieškinys. Toks sprendimas gali priklausyti nuo to, ar nusikaltėlis ginčija prašymą, ar ne.

Jeigu vykstant baudžiamajam procesui prašymą išnagrinėja teismai, pareiškėjas taip pat gali siųsti prašymą Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba kompensacijos neskiria, jeigu pareiškėjo patirtą žalą atlygina nusikaltėlis arba ji atlyginama pagal draudimo sutartį arba skiriant kitas išmokas, kurių pobūdis atitinka žalos atlyginimą. Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba nepriima sprendimo, kol nustatoma, ar žala yra atlyginta iš kitų šaltinių.

Tai, kad pirmiausia turi būti pabandoma išsieškoti žalos atlyginimą iš nusikaltėlio ar kad nusikaltėlis turi būti nustatytas, nėra būtina sąlyga.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas arba nuteistas?

Taip. Net jeigu baudžiamosios bylos neįmanoma išnagrinėti, nes nusikaltėlis yra nežinomas arba jo nepavyksta surasti, valstybė gali skirti kompensaciją. Tačiau kitos įstatyme nustatytos sąlygos vis tiek privalo būti įvykdytos.

Šiais atvejais Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba atlieka nepriklausomą įvertinimą, ar kūno sužalojimas buvo padarytas nusikalstama veika.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba negali išnagrinėti prašymo, pateikto praėjus daugiau kaip 2 metams nuo nusikalstamos veikos padarymo, nebent tam yra ypatingų priežasčių. Jeigu byloje yra priimtas nuosprendis, terminas pradedamas skaičiuoti nuo apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo. Jeigu policija tyrė bylą ir baudžiamoji byla vėliau nebuvo perduota teismui, terminas pradedamas skaičiuoti nuo policijos sprendimo nutraukti tyrimą priėmimo.

Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba taip pat gali nenagrinėti prašymo, jeigu ji anksčiau nagrinėjo to paties pareiškėjo prašymus atlyginti žalą už tą pačią nusikalstamą veiką ir naujasis prašymas pateikiamas praėjus daugiau kaip 2 metams nuo to laiko, kai pareiškėjas sužinojo arba turėjo sužinoti apie minėtą prašymą, nebent tam esama ypatingų priežasčių.

Policija privalo ieškovui rekomenduoti, kaip gauti kompensaciją pagal Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymą. Jeigu policija šios prievolės neįvykdė, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba 2 metų termino paprastai nepaiso.

Jeigu nusikalstamos veikos padarymo metu pareiškėjas buvo nepilnametis, labiau tikėtina, kad Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba termino nepaisys.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

nusikaltimo aukai:

turtinė (ne psichologinė) žala:

medicininės išlaidos dėl sužalojimo (medicininis gydymas (ambulatorinis ir ligoninėje), sveikimas). **TAIP**

papildomi poreikiai ar išlaidos, susiję su sužalojimu (t. y. priežiūra ir pagalba, laikinas ir nuolatinis gydymas, ilgos trukmės edukacija, fizioterapija, būsto pritaikymas, specialios priemonės ir kt.). **TAIP**

ilgalais sužalojimas (pvz., invalidumas ir kitas ilgalaikis neįgalumas) **TAIP**

pajamų netekimas medicininio gydymo metu ir po jo (įskaitant prarastas pajamas ir prarastą gebėjimą gauti pajamas arba sumažėjusį išlaikymą ir kt.). **TAIP**
galimybės praradimas **NE**

su teismo procesu dėl žalą sukėlusio įvykio susijusios išlaidos, kaip antai teisinės išlaidos, teismo išlaidos. **TAIP, kai kuriais atvejais.** Ypatingais atvejais Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba gali nuspręsti, kad ieškovui turi būti visiškai arba iš dalies sumokėtos išlaidos, kurias jis patyrė valdybai nagrinėjant bylą. Su baudžiamąja byla susijusių teismo išlaidų ieškovas niekada neturi mokėti, nes bylą iškelia policija.

kompensacija už pavogtą ar sugadintą asmeninį turtą **TAIP**. Kompensacija išmokama už drabužius ir asmeninius daiktus, kuriuos nukentėjusysis dėvėjo ar turėjo su savimi, kai buvo padarytas kūno sužalojimas.

psichologinė (moralinė) žala:

nukentėjusiojo skausmas ir kančia **TAIP**. Kitus dalykus, už kuriuos galima gauti kompensaciją ar žalos atlyginimą, žr. pirmiau.

asmenims, turintiems teisę į kompensaciją, arba nukentėjusiojo gimainiams:

turtinė (ne psichologinė) žala:

laidotuvių išlaidos **TAIP**

medicininės išlaidos (pvz., terapija šeimos nariui, ambulatorinis gydymas ir gydymas ligoninėje, reabilitacija) **NE**

išlaikymo arba galimybės praradimas **TAIP / NE**. Kompensacija išmokama už pagrindinio maitintojo netektį. Žr. pirmiau pateiktą informaciją.

psichologinė žala:

gimainių arba asmenų, turinčių teisę į kompensaciją, skausmas ir kančia / kompensacija likusiems gyviems asmenims, jei nukentėjusysis mirė. **NE / TAIP**.

Gimainiams ar kitiems asmenims už skausmą ir kančias kompensacija neskiriama. Tačiau gali būti skiriama pereinamojo laikotarpio suma. Žr. pirmiau pateiktą išsamesnį aprašymą.

Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Valdybos skirta kompensacija ir žalos atlyginimas išmokami praėjus maždaug 14 dienų nuo valdybos sprendimo priėmimo. Mokėjimą atlieka policija policijos nuovadoje, kurioje buvo pranešta apie nusikaltimą.

Pagal prašymus, kurie buvo patvirtinti konkrečiu sprendimu, skirta suma išmokama vienu mokėjimu.

Kokiu būdu mano paties elgesys, susijęs su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Bendrosios kompensacijų reglamentavimo nuostatos pagal Danijos teisę atitinkamai taikomos prašymams skirti kompensaciją ir žalos atlyginimą nusikaltimų aukoms ir apima nuostatas dėl kompensacijos mažinimo arba neišmokėjimo dėl ieškovo dalyvavimo sukeliant žalą arba sutinkant su sužalojimo rizika.

Laikoma, kad su rizika sutinkama, pavyzdžiui, kai sužalojimai padaromi per baikerių ir (arba) gaujų konfliktus.

Jeigu sužalotas asmuo nepakankamai prisideda prie bylos tyrimo, jis gali netekti teisės į kompensaciją. Taip atsitinka, pavyzdžiui, jeigu sužalotas asmuo atsisako pateikti paaiškinimą policijai arba teismui.

Be to, kompensacija gali būti sumažinama arba neišmokama, jeigu pareiškėjas neįvykdo savo standartinių prievolių kuo labiau sumažinti nuostolius. Tai reiškia, kad kito asmens neteisėtais veiksmais sužalotas asmuo turi prievolę kuo labiau sumažinti dėl sužalojimo savo patiriamus nuostolius.

Nagrinėjant prašymą niekada nekreipiama dėmesio į pareiškėjo teistumą. Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba paprastai neprašo pateikti informacijos apie teistumą.

Jeigu pareiškėjas neatsako į Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybos prašymą pateikti dokumentaciją kompensacijos prašymui pagrįsti, tai gali turėti įtakos skiriamai kompensacijai. Pareiškėjas turi pareigą tinkamai dokumentais pagrįsti savo prašymus.

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Prašymui gali būti teikiama pirmenybė, jeigu jūs, pavyzdžiui, gavote šaukimą atvykti į antstolių teismą, jeigu esama informacijos apie nuosavybės teisės netekimą arba jeigu jūs iš banko gavote laišką dėl įprastų išlaidų nesumokėjimo.

Nagrinėdama prašymus dėl prarastų pajamų, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba žino, kad pareiškėjo pajamų šaltinis sumažėjo, todėl šioms byloms skiriama daugiau dėmesio.

Jeigu atvejis nėra vienas iš minėtųjų, pirmenybė bylai remiantis vien pareiškėjo finansine padėtimi neteikiama.

Kitais atvejais pareiškėjo finansinė padėtis galimybei gauti kompensaciją ar kompensacijos sumai įtakos neturi.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Kompensacija ar žalos atlyginimas neskiriami, jeigu pareiškėjo patirtą žalą atlygina nusikaltėlis arba ji atlyginama pagal draudimo sutartį arba skiriant kitas išmokas, kurių pobūdis faktiškai atitinka kompensaciją.

Pareiškėjas, kiek galėdamas ir tiek, kiek reikia, turi būti prisidėjęs prie policijos vykdomo bylos tyrimo. Jeigu sąmoningai nuslepia informaciją arba panašiai nenorima padėti tirti bylą, kompensacija paprastai neskiriama.

Be to, kompensacijai iš valstybės gauti taikoma sąlyga, kad, iškėlus nusikaltėliui baudžiamąją bylą, pareiškėjas būtų prašęs kompensacijos arba būtų pareiškęs poziciją šiuo klausimu teisme.

Remiantis bendrosiomis deliktinės teisės nuostatomis, tarp padarytos nusikalstamos veikos ir patirtos žalos privalo būti priežastinis ryšys.

Kaip kompensacija bus apskaičiuojama?

Kompensacija apskaičiuojama pagal individualų prašymą, remiantis prašoma suma. Jeigu jūs, būdamas pareiškėjas, tinkamai dokumentais pagrindėte savo prašymą, žalos atlyginimas bus apskaičiuojamas pagal patirtus nuostolius. Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba, remdamasi taikytinomis taisyklėmis, apskaičiuoja nuostolius pagal kiekvieną kompensacijos prašymą (pavyzdžiui, prarastos pajamos apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp tikėtinų pajamų ir faktinių pajamų prašyme nurodytu laikotarpiu). Jeigu dokumentaciją pateikėte tik dėl dalies jūsų prašyme nurodytų aspektų, bus išmokama tik dokumentais pagrįstos sumos kompensacija. Kai kuriais atvejais Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba pagal prašymą apskaičiuos apytikrę sumą. Tai gali būti daroma tokiu atveju, jei jums nepavyko pačiam apskaičiuoti prašomos sumos.

Kompensacija apskaičiuojama pagal tarifus. Keletas iš minėtų tarifų koreguojami vieną kartą per metus, sausio 1 d. Be kita ko, kompensacija už skausmą ir kančias išmokama 200 DKK (2018 m.) už sirgtą dieną tarifu. Ilgalais sužalojimas vertinamas sužalojimo laipsniais, kompensacija išmokama už kiekvieną sužalojimo laipsnį, t. y. 8 790 DKK (2018 m.) už laipsnį. Kompensacija už savarankišką deliktą ir didelį pažeidimą apskaičiuojama pagal nukentėjusiojo patirtą sužalojimo sunkumą ir pobūdį, taip pat pagal tai, kokia nusikalstama veika padaryta.

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Bendra išmokėtinios kompensacijos ir žalos atlyginimo riba nenustatyta. Šiuo metu Danija nėra nustačiusi minimalios sumos, kuri gali būti skirta kaip kompensacija ir žalos atlyginimas. Tačiau taikoma maksimali suma tam tikriems aspektams, už kuriuos kompensacija gali būti išmokama. Šiuo klausimu žr. toliau pateiktą sąrašą:

Skausmas ir kančia 76 500 DKK (2018 m.)

Ilgalaikis sužalojimas 879 000 DKK (2018 m.)

Gebėjimo gauti pajamas netekimas 9 227 500 DKK (2018 m.)

Pereinamojo laikotarpio išmoka 165 500 DKK (2018 m.)

Žala turtui 132 000 DKK (2018 m.)

Išimtiniais atvejais ilgalaikio sužalojimo padariniai gali būti įvertinti 120 proc. ir pagal tai maksimali suma yra 1 054 000 DKK (2018 m.).

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti, arba dėl kitų aspektų?

Neturėtų būti apskaičiuojama bendra visų prašyme nurodytų reikalavimų suma. Jūs turėtumėte nurodyti ne tik individualius aspektus, už kuriuos gali būti išmokėta kompensacija, bet ir sumą, kurią prašote kompensuoti. Tačiau norint gauti kompensaciją nebūtinai turi būti apskaičiuota žala pagal visus prašymus. Kaip apskaičiuojamos prarastos pajamos, žr. prašymo formos pirmajame puslapyje. Būdamas pareiškėjas arba potencialus pareiškėjas, jūs visada galite susisiekti su valdyba ir kreiptis informacijos, kaip apskaičiuoti ir dokumentais įrodyti savo reikalavimus atlyginti žalą. Taip pat galite gauti rekomendacijų, kuriuos veiksmus reikėtų pabrėžti nurodant individualius aspektus, už kuriuos gali būti išmokėta kompensacija.

Kompensacija už psichologinę žalą neturėtų būti apskaičiuojama, kadangi žala bus skaičiuojama pagal tarifus ir žalos mastą.

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba kompensacijos neskiria, jeigu pareiškėjo patirtą žalą atlygina nusikaltėlis arba ji atlyginama pagal draudimo sutartį arba skiriant kitas išmokas, kurių pobūdis atitinka faktinę žalą. Todėl iš esmės nekeliamas klausimas, ar, pavyzdžiui, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba, nagrinėdama prašymą, išskaičiuoja draudimo išmoką, tai veikiau klausimas, kas turėtų išmokėti kompensaciją. Jeigu nustatoma, kad draudimo įmonė atsisakė išmokėti kompensaciją, bylą gali apsvarstyti Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba.

Jeigu pareiškėjas sudarė privataus draudimo nuo nelaimingų atsitikimų sutartį ir gavo invalidumo kompensaciją arba kompensaciją už ilgalaikį sužalojimą, dėl to kompensacija už ilgalaikį sužalojimą arba kompensacija už gebėjimo gauti pajamas netekimą nebus mažinama ar neišmokama. Kompensacija taip pat nebus mažinama tuo atveju, jei ieškovas gavo socialines išmokas už žalą iš viešųjų šaltinių (pvz., pensiją, darbo užmokesčio subsidiją ar pan.).

Jeigu ieškovas sudarė draudimo sutartį su sveikatos draudimo įmone, nebus atlyginama ta gydymo išlaidų dalis, kuri atlyginama pagal draudimo sutartį. Be to, kompensacija neskiriama už tokį gydymą, kuris gali būti atliktas nemokamai pagal valstybinį sveikatos draudimą arba gaunant kitas viešąsias paslaugas. Sužalojimo darbe atvejais Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba gali išmokėti kompensaciją tik už skausmą ir kančias, prarastas pajamas ir diferencinius reikalavimus, taip pat kompensaciją už savarankišką deliktą ir didelį pažeidimą, nes už visus kitus aspektus, įskaitant kompensaciją sveikimo išlaidoms padengti ir kt., atlyginama pagal privalomą įstatyminių draudimų nuo sužalojimų darbe, kurį suteikia darbdavys.

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Pamatinė pozicija yra ta, kad kompensacija ir žalos atlyginimas išmokami ne iš anksto, o tik baigus nagrinėti prašymą.

Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba kai kuriais atvejais taiko praktiką išmokėti dalinę kompensaciją už ilgalaikį sužalojimą. Pamatinė pozicija ta, kad Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba pirmiausia laukia, kol Darbo rinkos draudimo institucija (dan. *Erhvervssikring*) paskelbs kompensacijos laipsnį, tačiau jeigu atrodo tikėtina, kad pareiškėjas vien dėl sužalojimo patyrė didelį ilgalaikį sužalojimą, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba gali skirti dalinį žalos atlyginimą.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Taip. Jeigu, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai priėmus sprendimą, nustatoma, kad sužalojimo padariniai sunkėja ir dėl to patiriama papildomų nuostolių, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba šiuos nuostolius gali išnagrinėti. Šiuo atžvilgiu turėtų būti paminėta, kad prašymui Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai pateikti taikomas 2 metų terminas. 2 metų terminas pradedamas skaičiuoti nuo to laiko, kai ieškovas sužinojo arba turėjo sužinoti, kad žala sukėlė papildomus nuostolius.

Kompensacija už būsimas sveikimo išlaidas ir kitus dėl žalos kilsiančius nuostolius nustatoma kaip fiksuota suma. Taigi, jeigu pareiškėjas jau gavo kompensaciją už būsimas sveikimo išlaidas ir kt., vėliau negali būti leidžiama atnaujinti pareiškėjo bylą vien tik tam, kad jis gautų papildomą kompensaciją už sveikimo išlaidas ir kitus nuostolius.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Pareiškėjui netaikoma reikalavimo patvirtinamuosius dokumentus pateikti kartu su prašymu. Prašymas Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai pateikiamas per policiją, kuri nusiunčia dokumentus iš baudžiamosios bylos.

Jeigu Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba nustato, kad prašymui taikomas Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymas, valdyba toliau nagrinėja pateiktus reikalavimus. Nagrinėjant šiuos reikalavimus, valdybai dažnai prireikia įvairių dokumentų, priklausomai nuo prašyme nurodytų aspektų, už kuriuos pareiškėjas pareikalavo kompensacijos. Jeigu pareiškėjas kartu su prašymo forma pateikia dokumentus nurodytiems reikalavimams pagrįsti, tai gali padėti greičiau išnagrinėti bylą. Pareiškėjui taip pat būtų naudinga kartu su prašymu pateikti draudimo įmonės atsisakymą išmokėti kompensaciją už žalą.

Pavyzdžiui, tarp dokumentų gali būti pateikti išlaidų, patirtų dėl Danijos baudžiamojo kodekso pažeidimo, kvitai. Be to, sužalojimo mastui nustatyti dažnai naudojami medicinos dokumentai ir medicinos pažymos. Kalbant apie prarastas pajamas ir gebėjimo gauti pajamas netekimą, pareiškėjas turėtų pateikti dokumentus apie savo pajamas iki sužalojimo ir po jo – darbo užmokesčio lapelius, metines ataskaitas ir, jeigu taikytina, darbo užmokesčio deklaraciją iš darbdavio. Kai kuriais atvejais naudojami ir savivaldybės bylų dokumentai.

Tais atvejais, kai Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba mano, kad bylai išnagrinėti reikalingi papildomi dokumentai, valdyba į tai atkreipia pareiškėjo dėmesį ir paprašo šiuos dokumentus pateikti.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Ne. Už bylos išnagrinėjimą Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyboje pareiškėjui mokėti nereikia.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Danijoje sprendimą dėl kompensacijos ir žalos atlyginimo nusikaltimų aukoms priima teisingumo ministro įsteigta valdyba. Ši institucija vadinama Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba.

Sprendimus baudžiamosios bylos arba vėliau – civilinės bylos nagrinėjimo metu taip pat gali priimti Danijos teismai, jeigu, pavyzdžiui, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybos sprendimas apskundžiamas teismams.

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Pareiškimas turi būti siunčiamas policijai, atsakingai už apylinkę, kurioje buvo pranešta apie nusikalstamą veiką. Tada policija bylą kartu su baudžiamosios bylos dokumentais siunčia Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai.

Jeigu valdyba jau nagrinėja jūsų bylą, jūs turite Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai pateikti prašymą popierine forma šiuo adresu: Toldboden 2, 2. sal, DK-8800 Viborg, arba skaitmenine forma adresu erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk.

Ar turiu dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimančią sprendimą dėl prašymo?

Administracinis tvarkymas

Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba prašymus nagrinėja raštu. Sprendimas priimamas raštu ir pareiškėjui siunčiamas arba popierine, arba skaitmenine forma. Todėl pareiškėjui procedūroje dalyvauti nereikia.

Teismo procesas

Jeigu baudžiamojo proceso metu arba vėliau, pateikiant ieškinį Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai, prašymą nagrinėja teismai, pareiškėjas turi galimybę dalyvauti pagrindiniame posėdyje. Šiuo atveju nereikalaujama, kad pareiškėjas dalyvautų, jeigu pareiškėjui atstovauja advokatas ir pareiškėjas nešaukiamas liudyti teisme.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Priklausomai nuo bylos, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba gali bylą nagrinėti labai skirtingą laiką. Šis laikas, priklausomai nuo konkrečių bylos aplinkybių, skiriasi, be kita ko, dėl to, kad gali prireikti gauti papildomą informaciją iš tokių institucijų kaip policija, gydymo įstaigos ar kitos valdžios institucijos; panašiai tais atvejais, kai padaromas nuolatinio pobūdžio sužalojimas arba netenkama galimybės gauti pajamas, gali tekti bylą pateikti Darbo rinkos draudimo institucijai, o dėl šio etapo gali pailgėti bylos nagrinėjimo laikas.

Daugiau negu 50 proc. Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybos gaunamų naujų bylų išnagrinėjamos per 50 dienų, vadovaujantis nesudėtingais atvejais taikoma itin greita procedūra. Tai – bylos, kuriose priimtas galutinis teismo sprendimas, taip išsprendžiant kaltės klausimą ir klausimą dėl kompensacijos sumos.

Jeigu vadovaujantis šia itin greita procedūra bylos išnagrinėti negalima, įprastas laikas, Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai reikalingas bylai išnagrinėti, šiuo metu yra iki 18 mėnesių nuo to laiko, kai valdyba gauna naują kompensacijos prašymą.

Jūs, pateikdami valdybai savo reikalavimų įrodymus, galite paspartinti savo bylos nagrinėjimą. Šie dokumentai gali būti, pavyzdžiui, vaistų pirkimo kvitai, ligos laikotarpio medicinos pažyma arba deklaracija iš jūsų darbdavio apie pajamas, prarastas dėl sužalojimo.

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybos sprendimo kitoms administracinėms institucijoms apskųsti negalima. Jeigu norite pakeisti sprendimą, pirmiausia turite kreiptis į Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybą ir paaiškinti, kodėl nesutinkate su sprendimu. Tada valdyba įvertins, ar yra pagrindo iš naujo išnagrinėti bylą. Paprastai taikomas kriterijus, kad pareiškėjas būtų pateikęs naujos aktualios informacijos, kuri yra svarbi bylos baigčiai.

Jeigu Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba savo sprendimą patvirtina, galite kreiptis į teismus, kad jie šį sprendimą peržiūrėtų.

Taip pat yra galimybė kreiptis į Parlamento ombudsmeną.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

Formas ir informaciją, kaip kreiptis kompensacijos ir žalos atlyginimo, galima rasti Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybos

http://www.erstatningsnaevnet.dk/interneto_svetaineje.

Ar yra speciali pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Ieškovai, turintys klausimų dėl kompensavimo nusikaltimų aukoms, gali kreiptis į Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybą telefono numeriu +45 33 92 33 34 10.00–15.00 val. pirmadieniais–ketvirtadieniais, 10.00–14.00 val. penktadieniais.

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Taip. Būdamas nukentėjusioji šalis baudžiamojoje byloje, tam tikromis sąlygomis jūs galite turėti teisę, kad jums būtų skirtas advokatas *ad litem*. *Ad litem* advokatas privalo padėti pateikti reikalavimus baudžiamajame procese ir Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdybai dėl žalos atlyginimo.

Danijos nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo valdyba advokato pareiškėjui skirti negali. Advokatą skiria teismas teismo apylinkėje, kurioje buvo padaryta nusikalstama veika.

Be to, Danijoje veikia įvairios teisinės pagalbos organizacijos.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Hjælp Voldsofre (Rådhusstræde 7, 1. sal, DK-8900 Randers C, e. paštas: voldsofre@voldsofre.dk)

Offerrådgivningen (Vesterballevej 5, DK-7000 Fredericia, e. paštas: info@offerraadgivning.dk)

Paskutinis naujinimas: 04/05/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.